

89. Johan Spetz, Styra 1834, nr 126

Välbevarad fiol från 1834. Svårtydd etikett:

För Färdigad af

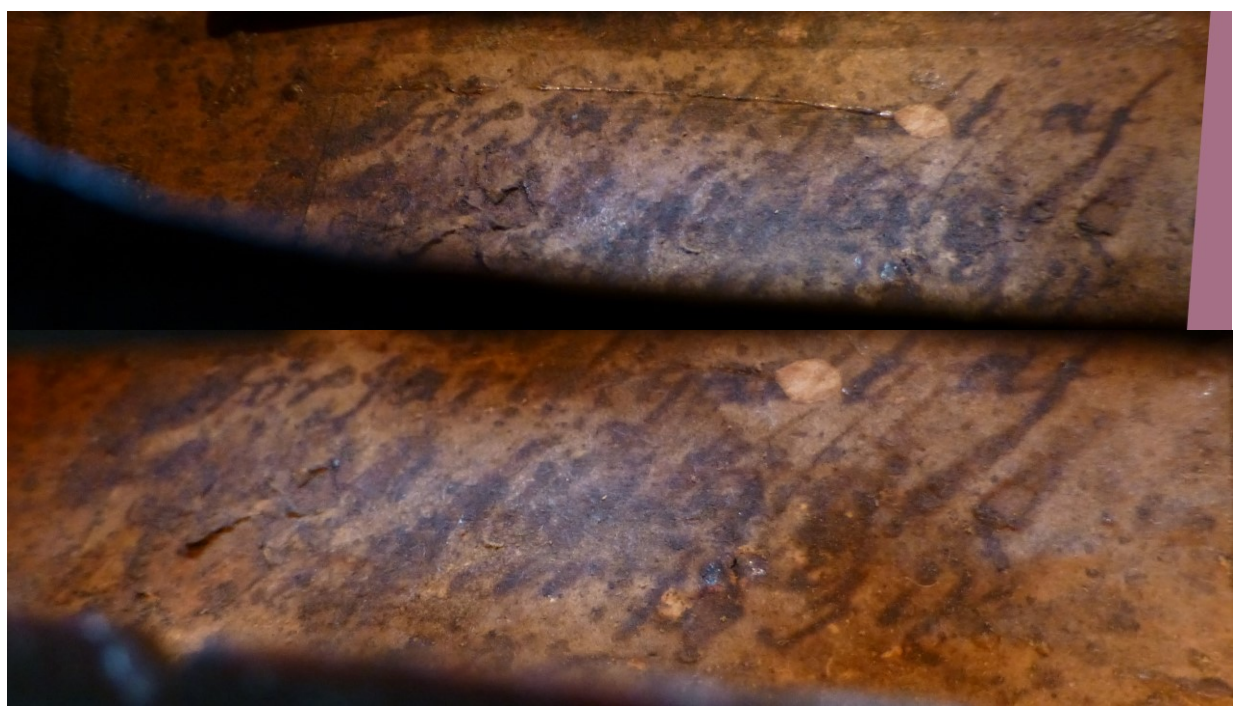
XXXXXX 1834

No 126

Jämför med nr 100, Johan Spetz 1840, nr 221.

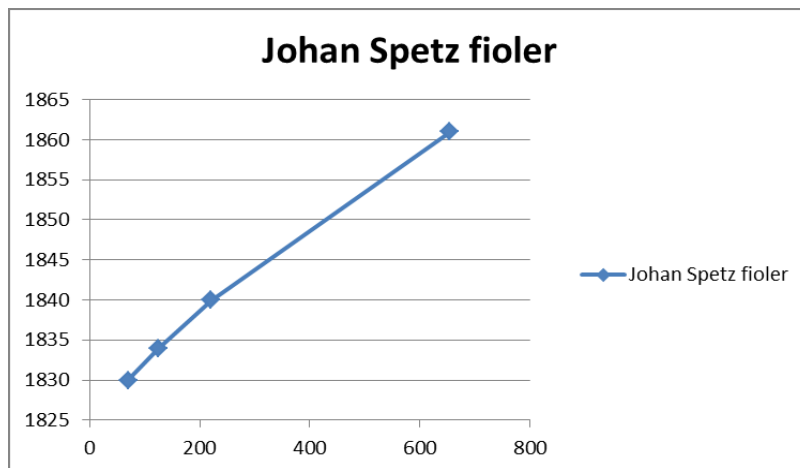
Barockhals. Mensur hals/lock 125/195.

Johan Spetz var som fiolbyggare mycket produktiv, en fiol/månad. Förutom mina egna 126/1834 och 221/1840 har jag på nätet noterat 70/1830 och 654/1861 (den senare med fyra resonanssträngar). År och nummer passar i Johan Spetz tillverkningsserie:

Johan Spets finns noterad i den stora ”fiolbibeln” Lütgendorff:

Spells, Johan. — Styra. 1825

Ein skandinavischer Geigenmacher, dessen Violinen manchmal nicht schlecht sind.

*En skandinavisk fiolbyggare
vars violiner många gånger inte är dåliga.*

Johan Spetz

Enligt Styr husförhörslängd 1821-35 föddes **Johan Spets** i Västra Stenby 1789-02-21.

Makan Sara Lisa Kolmgren (1796-1866) var född i Motala.

De hade barnen Christina Lovisa (1818-), Johanna (1821-49), Carolina (1823-1904), Carl Johan (1826-79) och Anders Gustaf (1830-30).

Johan Spets tituleras No 56, 2 Majt Comp.

Enligt soldatregistret (FL-07-0056-1818) var Spetz född 1792, antogs 1818, tillhörde Första Livgrenadjärregementet, avskedades 1833.

Johan Spetz dör av bröstsjukdom 1866-02-26, 77 år gammal.

Mer detaljrikt:

1814 flyttar **Johannes Spets** från födelsesocknen Västra Stenby till torpet Pettersborg på Kolmetorps ägor utanför Motala och gifter sig 1815 med Sara Lisa Kolmgren, dotter till avskedade grenadjären, torparen Peter Kolmgren och h.h. Stina Jonsdotter.

Johan och Sara övertar föräldrarnas torp.

I det intilliggande soldattorpet bor ytterligare en Kolmgren – livgrenadjären Gustaf Kolmgren.

I torpet föds dottern Christina Lovisa 1818. Samma år antogs Spetz som grenadjär i Styra och flyttar dit 1819. Torpet övertas av Saras bror Anders Johan.

Styra by

Styra hade plikt att hålla både en ryttare och en fotsoldat. Ansvar för ryttaren var en sak för rusthållet som senare kom att kallas skattegården. På dess mark skulle en ryttare ha en boning och kunna ställa upp med häst och vapen när regementet kallade. Däremellan kunde rusthållaren använda ryttaren till hjälp på sin egen gård. Rusthållaren blev härmed befriad från skatt. Detta torp kallades ryttartorp.

Fotsoldaten eller grenadjären var däremot en angelägenhet för roten som utgjordes av en eller flera gårdar i byn. I Styra var det rote Nr 231, senare ändrad till Nr 56, och låg under Brunnsgården. Se vidare http://nyhistoria.com/styra_soldattorp.html

I soldattorpet föds Johanna (1821-49), Carolina (1823-1904), Carl Johan (1826-79) och Anders Gustaf (1830-30). Spetz får avsked 1833 och efterträds av grenadjären Olof Prins.

I husförhörslängden 1836-49 bor den avskedade livgrenadjären **Johan Spetz** med maken Sara L. Kolmgrén, döttrarna Johanna och Carolina samt sonen Carl Johan på komministerbostället Tovetorps ägor.

Makarna noteras som utfattiga. Dottern Johanna dör 1849, 28 år gammal. Sonen Carl Johan flyttar till Ask socken 1847 (inflyttningslängd saknas).

Johan Spetz dör av bröstsjukdom 1866-02-26, 77 år gammal.

Livgrenadjäränkan, fattighjonet Sara Lovisa Kolmgren-Spetz avlider av bröstsjukdom 1873-11-11, 76 år gammal.

Dottern/pigan Karolina Johansdotter-Spetz får sällskap i backstugan av brodern Karl Johan Johansson-Spetz. Karl Johan avlider 1879. Karolina lever ända till 1904, 81 år gammal.